

اشکال مختلف دادخواست

شرایط دادخواست با توجه به ضمانت اجرای آنها به چند دسته تقسیم می شود ...

شرایط دادخواست با توجه به ضمانت اجرای آنها به چند دسته تقسیم می شود

مواد 51 الی 60 قانون آیین دادرسی مدنی:

با توجه به مواد 51 الی 60 ق. آ. د. مدنی می توان شرایط دادخواست را با توجه به ضمانت اجرای آن ها به سه دسته تقسیم نمود:

اول- شرایطی که ضمانت اجراء برای آن ها تعیین نگردیده است.

دوم- شرایطی که ضمانت اجرای آن ها رد دادخواست می باشد.

سوم- شرایطی که فقدان آن ها موجب توقیف دادخواست و صدور اخطار رفع نقص است.

دسته اول: شرایطی که برای آن ها ضمانت اجراء تعیین نشده است:

به استناد صدر ماده 51 دادخواست باید به زبان فارسی و روی برگ های چاپی مخصوص نوشته شود. قانونگذار علی رغم تصریح تنظیم بر برگ مخصوص چاپی ضمانت اجرایی برای آن پیش بینی ننموده است. لیکن باید توجه نمود، سکوت قانون به معنای عدم اهمیت آن نمی باشد بلکه از نظر قانونگذار چنانچه برگی فاقد چنین شرایطی باشد اصولاً اطلاق دادخواست بر آن ممتنع بوده و حتی شایسته ثبت در دفتر ثبت دادخواست نیست.

نکته: آنچه در خصوص برگ چاپی مخصوص گفته شد در خصوص تنظیم به زبان فارسی و امضای دادخواست نیز مرعی خواهد بود.

نکته: چنانچه دادخواست بدون امضاء، سپس امضا گردد یا این که با اهمال به همان وضع جریان یابد اما در جلسه دادرسی دادخواست دهنده، دادخواست یا صورتجلسه را امضا و یا دفاعیه ارسال و یا وکیل معرفی نماید آثار دادخواست را از زمان تقدیم خواهد داشت.

نکته: صدور اخطار رفع نقص و قرار رد دادخواست به علت امضاء نداشتن دادخواست قانونی نمی باشد.

نکته: بنا به نظریه اداره حقوق نظر به اینکه بعضاً افراد بی سواد به جای اثر انگشت از مهر استفاده می کنند و یا حتی افراد با سواد نیز از مهر استفاده می نمایند، لذا مهری که به جای اسم و امضاء استفاده می شود در حکم امضاء تلقی می شود.

نکته: اگر خواهان ها چند نفر باشند و یکی از آنان دادخواست را امضاء کرده باشد، دادخواست فقط از امضاء کننده پذیرفته می شود.

دسته دوم: شرایطی که ضمانت اجرای آن ها رد فوری دادخواست است:

اصطلاح رد فوری در ماده 83 قانون آیین دادرسی مدنی قدیم پیش بینی شده بود اما با توجه به بند 1 ماده 51 ق. آ. د. مدنی چنانچه نام، نام خانوادگی، نام پدر، سن، اقامتگاه و حتی الامکان شغل خواهان در دادخواست تقدیمی مشخص نباشد به موجود ماده 56 همان قانون ظرف 2 روز از تاریخ رسید دادخواست به موجب قرار که مدیر و در غیبت مشارالیه جانشین او صادر می کند، دادخواست رد می شود.

نکته: این قرار بر خلاف مرحله تجدید نظر و فرجام غیر قابل شکایت می باشد.

نکته: خواهان می تواند قبل از انقضاء دو روز و در نتیجه رد دادخواست، دادخواست را تکمیل کند.

دسته سوم: شرایطی که ضمانت اجرای آن ها توقیف دادخواست است:

این شرایط در بندهای 2 تا 6 ماده 51 و ماده 53 پیش بینی گردیده و چنانچه دادخواست فاقد این شرایط باشد دفتر دادگاه جریان دادخواست را متوقف نموده و به دادخواست دهنده اخطار رفع نقص می نماید و چنانچه خواهان از تاریخ ابلاغ به مدت 10 روز رفع نقص ننماید دادخواست به موجب قراری که مدیر دفتر و در غیبت مشارالیه جانشین او صادر می کند رد می شود و خواهان می تواند ظرف 10 روز از این قرار به همان دادگاه شکایت کند (موضوع ماده 54) و رأی دادگاه در این خصوص قطعی است.

نکته: اعتراض به رد دادخواست صادره از ناحیه مدیر دفتر دادگاه در همان دادگاه و بدون تقدیم دادخواست و پرداخت هزینه به عمل می آید و تصمیم دادگاه چه در تأیید و چه در رد اعتراض باشد قطعی می باشد.

نکته: چنان چه علی رغم نقص دادخواست مدیر دفتر به صدور اخطار رفع نقص اقدام ننماید دادگاه باید پرونده را به دفتر عودت دهد تا دفتر به تکلیف قانونی خود عمل نماید.

نکته: در صورت فسخ قرار مدیر دفتر، دادخواست به شرط دارا بودن یا دارا شدن سایر شرایط، به جریان افتاده و تمامی آثار خود را از زمان ثبت در دفتر کل ثبت دادخواست ها خواهد داشت.

نکته: اصولاً تصمیم قضایی با دادگاه است استثنائاً یک مورد است که مدیر دفتر قرار صادر می کند آن هم در دادگاه نخستین است که مدیر دفتر قرار رد دادخواست می دهد.

بند 2 ماده 51 قانون آیین دادرسی مدنی:

1- چنانچه خوانده شخص حقیقی اعم از رشید، مجنون یا صغیر باشد علی الاصول اقامتگاه او باید در قسمت مربوط به دادخواست قید شود.

2- اگر خوانده ورشکسته باشد و نتیجه دعوا موضوعاً تصرف در اموال وی گردد باید اداره تصفیه و یا مدیر تصفیه به قائم مقامی او طرف دعوا قرار گرفته و مشخصات و نشانی آن ها در دادخواست قید شود.

3- در صورتی که خوانده شخص حقوقی باشد نام، مشخصات و اقامتگاه شخص حقوقی باید در دادخواست قید شود.

4- چنانچه دعوا علیه اهالی محل معین باشد، مقررات ماده 74 ق. آ. د. مدنی نیز باید رعایت شود و چنانچه خواندگان محصور اما متعدد باشند نام و مشخصات تمامی آن ها باید در دادخواست قید شود.

5- در دعاوی غیرقابل تجزیه نیز تمامی اشخاصی که حق ادعایی علیه آن ها می باشد باید خوانده قرار گیرند در غیر این صورت دعوا مسموع نخواهد بود.

6- خوانده در زمان تقدیم دادخواست باید در قید حیات باشد در غیر این صورت دعوا مسموع نخواهد بود.

7- درج اقامتگاه خوانده در دادخواست الزامی است اما چنانچه خواهان نتواند محل اقامت خوانده را مشخص نماید و خوانده مجهول مکان باشد این امر مانع از رسیدگی نیست و ترتیب ابلاغ دادخواست برابر ماده 73 ق. آ. د. مدنی صورت می پذیرد. باید توجه داشت مجهول مکان بودن خوانده منحصراً در مورد اشخاص حقیقی است و نه در مورد اشخاص حقوقی. چنانچه شخص حقوقی باشد اقامتگاه وی برابر تبصره یک ماده 76 ق. آ. د. مدنی آخرین محلی است که به اداره ثبت شرکت ها معرفی شده است.

بند 3 ماده 51 قانون آیین دادرسی مدنی:

تعیین خواسته در دادخواست یکی از مهمترین و حساس ترین امور در تنظیم دادخواست است. بنابراین دادگاه مکلف است به تمامی خواسته های مندرج در قسمت مربوط به دادخواست به همان صورت که آمده است توجه نماید و نسبت به آن نفیاً یا اثباتاً اتخاذ

تصمیم نماید و الا مستنکف از احقاق حق محسوب می شود و هم چنین دادگاه نمی تواند خارج از چهارچوب خواسته و یا در مطلبی که مورد ادعا نبوده است، تصمیم بگیرد. دادگاه نمی تواند علی رغم میل خواهان به جای او تصمیم گیری نماید و حقی را به نفع او مورد حکم قرار دهد که مورد ادعای خواهان نبوده است.